

1278**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 18 września 2001 r.

w sprawie szczegółowych warunków dotyczących bezpieczeństwa zabawek.

Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 stycznia 2000 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 15, poz. 179) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do dowolnego produktu lub materiału zaprojektowanego lub przeznaczonego do zabawy dla dzieci do lat czternastu, zwanego dalej „zabawką”.

§ 2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do zabawek określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. 1. Producent, wytwarzając zabawkę, niezależnie od spełnienia ogólnych wymagań bezpieczeństwa określonych w odrębnych przepisach, uwzględnia również wiek i rozwój dziecka, dla którego jest ona przeznaczona, oraz typowe i możliwe do przewidzenia zachowanie się dzieci w tym wieku.

2. Przy ocenie zagrożenia związanego z używaniem zabawki producent uwzględnia umiejętności dziecka, w szczególności w odniesieniu do zabawek, które z racji swojej funkcji, rozmiarów i właściwości są przeznaczone dla dzieci do lat trzech.

3. Jeżeli używanie zabawki wiąże się z zagrożeniem dla konsumenta lub osób trzecich, którego nie można uniknąć, ze względu na cechy lub sposób działania zabawki, zagrożenie powinno być możliwie najmniejsze, a producent musi o tym zagrożeniu wyraźnie poinformować konsumenta.

4. Wymagania, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się również na etapie projektowania zabawki.

5. Wymagania szczegółowe dotyczące wytwarzania zabawek określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Producent dołącza do zabawki informacje o jej przeznaczeniu oraz inne szczegółowe informacje określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

2. Nazwę lub imię i nazwisko, znak firmowy i adres producenta należy umieścić na zabawce albo na opakowaniu w widocznej, łatwo czytelnej i trwałej formie. W przypadku małych zabawek informacje te należy umieścić na etykiecie lub ulotce wraz z informacją o celowości zachowania przez konsumenta takiej etykiety lub ulotki.

§ 5. Producent umieszcza na zabawce albo na jej opakowaniu, etykiecie lub dołączonej do zabawki ulotce informacje, że zabawka spełnia wymagania bezpieczeństwa określone w rozporządzeniu, w postaci następującego napisu: „Zgodność z wymaganiami bezpieczeństwa określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 września 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków dotyczących bezpieczeństwa zabawek”.

§ 6. 1. Organem sprawującym nadzór nad bezpieczeństwem zabawek jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „organem nadzoru”.

2. Nadzór, o którym mowa w ust. 1, jest wykonywany przez działania określone w art. 12—19 ustawy z dnia 22 stycznia 2000 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów, zwane dalej „środkami nadzoru”, i na podstawie informacji uzyskiwanych w ramach krajowego systemu informowania o produktach niebezpiecznych, krajowego systemu monitorowania wypadków konsumenckich oraz od Inspekcji Handlowej.

§ 7. 1. Producent udostępnia na żądanie organu nadzoru lub Inspekcji Handlowej następujące informacje:

- 1) adresy miejsc produkcji i składowania zabawek,
- 2) opis etapów projektu zabawki, produkcji i dystrybucji,
- 3) szczegółowe informacje o projekcie i produkcji,
- 4) opis środków i metod, na podstawie których wystawiono, zgodnie z odrębnymi przepisami, deklarację zgodności albo certyfikat zgodności, w tym wyniki testów i dokumentację techniczną.

2. Producent jest obowiązany przechowywać informacje, o których mowa w ust. 1, przez okres 10 lat, licząc od dnia wprowadzenia do obrotu partii zabawek określonego typu.

3. W przypadku gdy producent jest przedsiębiorcą zagranicznym i nie ma w Polsce upoważnionego przedstawiciela, obowiązki, o których mowa w ust. 1 i 2, spoczywają na osobie wprowadzającej zabawkę na rynek polski (importerze).

§ 8. Na poczet kosztów związanych z badaniem zabawek w aspekcie wymogów bezpieczeństwa, określonych rozporządzeniem — będącym następstwem zastosowania wobec producenta środków nadzoru — producent wpłaca zaliczkę na konto laboratorium, wskazanego przez organ nadzoru, w terminie ustalonym przez ten organ.

§ 9. Przepis § 5 stosuje się do dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, chyba że wcześniej stosowna umowa międzynarodowa zezwoli na umieszczanie oznakowania CE na wyrobach produkowanych przez polskich przedsiębiorców.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 września 2001 r. (poz. 1278)

Załącznik nr 1

WYKAZ ZABAWEK, DO KTÓRYCH ROZPORZĄDZENIE NIE MA ZASTOSOWANIA

1. Dekoracje choinkowe i świąteczne
2. Precyzyjne modele w skali dla dorosłych kolekcjonerów
3. Sprzęt do zbiorowego używania na placach gier i zabaw
4. Sprzęt sportowy

5. Sprzęt do pływania i nurkowania przeznaczony do użytku w głębokiej wodzie
6. Lalki ludowe i dekoracyjne oraz inne podobne produkty przeznaczone dla dorosłych kolekcjonerów
7. Zabawki komercyjne instalowane w miejscach publicznych (domy handlowe, dworce itd.), w tym automaty do gier
8. Układanki tematyczne (tzw. puzzle) składające się z więcej niż 500 elementów, lub bez obrazka, przeznaczone dla specjalistów
9. Broń pneumatyczna
10. Sztuczne ognie, włącznie ze sfontkami, z wyjątkiem kapiszonów przeznaczonych specjalnie do stosowania w zabawkach
11. Proce i katapulty
12. Zestawy strzałek z metalowymi zakończeniami
13. Elektryczne piekarniki, żelazka i inne miniatury lub modele urządzeń bądź sprzętu przeznaczonego dla dorosłych, zasilane napięciem nominalnym przekraczającym 24 V
14. Produkty zawierające elementy grzejne, przeznaczone do używania pod nadzorem osób dorosłych do celów edukacyjnych
15. Pojazdy z silnikami spalinowymi
16. Zabawki z silnikami parowymi
17. Rowery przeznaczone do uprawiania sportu lub poruszania się po drogach publicznych
18. Zabawki video podłączane do urządzeń zasilanych prądem elektrycznym o napięciu przekraczającym 24 V
19. Smoczki
20. Wierne kopie prawdziwej broni palnej
21. Biżuteria dla dzieci.

Załącznik nr 2

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYTWARZANIA ZABAWEK

I. Wymagania w zakresie właściwości mechanicznych i fizycznych

1. Zabawki, ich części oraz umocowanie muszą mieć odpowiednią wytrzymałość mechaniczną i taką odporność na obciążenia, aby podczas ich normalnego używania nie nastąpiło ich odkształcenie lub uszkodzenie, które mogłoby zagrozić życiu lub zdrowiu konsumenta.

2. Krawędzie, przewody, śruby, a także inne podobne części zabawki, jak również te części zabawki, które znajdują się w ruchu podczas jej używania, muszą być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby nie stwarzały zagrożeń dla konsumenta, a jeśli ze względu na cechy lub sposób działania zabawki zagrożeń nie można wyeliminować — aby były one jak najmniejsze.

3. Zabawki przeznaczone dla dzieci do lat trzech, części takich zabawek oraz elementy niezbędne do używania zabawki muszą mieć wymiary uniemożliwiające ich połknięcie lub wprowadzenie do jakiegokolwiek otworu w ciele.

4. Zabawki, ich części i opakowanie, w którym zostają dostarczone konsumentowi, nie mogą stwarzać zagrożenia uduszenia lub udławienia.

5. Zabawki przeznaczone do używania w płytkiej wodzie, umożliwiające unoszenie lub utrzymanie dziecka na wodzie, muszą być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby nie stwarzały niebezpieczeństwa utraty możliwości unoszenia lub utrzymywania dziecka na powierzchni wody, przy używaniu zabawki zgodnie z jej przeznaczeniem.

6. Zabawki, do których wnętrza dziecko może się dostać, muszą być przystosowane do łatwego wydośtania się dziecka na zewnątrz.

7. Zabawki, przy których użyciu dziecko może się przemieszczać, muszą mieć odpowiedni i skuteczny dla zabawki danego typu system hamowania; powinien on być łatwy w użyciu i nie powodować niebezpieczeństwa wypadnięcia dziecka ani uszkodzenia ciała dziecka lub osób trzecich.

8. Jeżeli zabawka służy do wystrzeliwania przedmiotów, ich masa, rodzaj i kształt oraz osiągnięta przez nie prędkość nie mogą stwarzać podczas używania zabawki zagrożenia uszkodzenia ciała dziecka lub osób trzecich.

9. Zabawki zawierające elementy grzejne muszą być tak zaprojektowane i zbudowane, aby nie stwarzały zagrożenia:

- doznania przez dziecko lub jego opiekuna oparzeń przy dotykaniu maksymalnie rozgrzanej zabawki,
- osiągnięcia przez ciecze, gazy i pary, znajdujące się w zabawce, temperatury ani ciśnienia, które mogłyby powodować oparzenie lub inne uszkodzenie ciała, gdyby zostały uwolnione z zabawki z innych przyczyn niż związane z jej normalnym działaniem.

II. Wymagania w zakresie palności

1. Zabawki nie mogą stwarzać zagrożenia pożarowego.

2. W celu przeciwdziałania zagrożeniu pożarowemu zabawki muszą być wykonane z materiałów, które:

- mają zwiększoną odporność na zapalenie się w razie bezpośredniego zetknięcia zabawki z płomieniem, iskrą lub innym źródłem ognia,
- w wypadku zapalenia się zabawki sprawiają, że pali się ona powoli, a ogień rozprzestrzenia się wolno,
- niezależnie od ich składu chemicznego są tak przetworzone, by opóźnić proces spalania,
- nie są łatwo palne,
- nie stwarzają zagrożenia zapalenia innych materiałów użytych do produkcji zabawki.

3. W przypadku konieczności wykonania zabawki z materiałów łatwo palnych lub przy zastosowaniu innych substancji niebezpiecznych musi ona być wykonana w taki sposób, aby nie nastąpiło samoistne zapalenie się tych materiałów lub substancji.

4. Zabawki nie mogą zawierać substancji wybuchowych ani materiałów, które grożą wybuchem w czasie

używania zabawki, z wyjątkiem kapiszonów przeznaczonych do stosowania w zabawkach.

5. Zabawki, w szczególności zabawki chemiczne, nie mogą zawierać substancji ani preparatów, które mogą wybuchnąć:

- na skutek reakcji chemicznej lub podgrzania,
- w następstwie ich połączenia z substancjami utleniającymi,
- ze względu na zawarte w nich składniki lotne, które są palne w powietrzu i mogą z nim wytworzyć mieszaniny palne lub wybuchowe.

III. Wymagania w zakresie właściwości chemicznych

1. Zabawki muszą być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby podczas normalnego używania nie stwarzały zagrożenia dla organizmu dziecka w razie ich połknięcia, dostania się w inny sposób do otworu w ciele bądź kontaktu ze skórą, śluzówką lub oczami.

2. Dawka dzienna metali ciężkich, które mogą przedostać się do organizmu dziecka w wyniku używania zabawki, nie może przekroczyć następujących wielkości:

Lp.	Nazwa metalu ciężkiego	Wielkość dawki
1	antymon	0,2 µg
2	arsen	0,1 µg
3	bar	25,0 µg
4	kadm	0,6 µg
5	chrom	0,3 µg
6	ołów	0,7 µg
7	rtęć	0,5 µg
8	selen	5,0 µg

3. Zabawki nie mogą zawierać niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w ilościach, które mogą być szkodliwe dla zdrowia dzieci. Dopuszcza się zastosowanie w zabawce substancji i preparatów chemicznych w ograniczonej ilości, jeżeli jest to niezbędne do funkcjonowania zabawki ze względu na jej właściwości lub przeznaczenie i nie zostanie przekroczony maksymalny poziom stężeń tych składników, określony w przepisach odrębnych.

IV. Wymagania w zakresie właściwości elektrycznych

1. Zabawki elektryczne oraz ich części nie mogą być zasilane prądem elektrycznym o napięciu przekraczającym 24 V, z zastrzeżeniem pkt 2.

2. Zabawka, do której uruchomienia jest konieczne zasilanie prądem elektrycznym o napięciu przekraczającym 24 V, jej części, kable i inne przewody służące do podłączenia zabawki do źródła zasilania nie mogą być dostępne dla dziecka i powinny być zabezpieczone

w taki sposób, aby uniknąć niebezpieczeństwa porażenia.

3. Zabawki elektryczne muszą być zaprojektowane i skonstruowane w taki sposób, aby zagwarantować, że maksymalne temperatury osiągnięte przez wszystkie bezpośrednio dostępne powierzchnie nie mogą spowodować poparzenia dziecka przy dotknięciu tych powierzchni.

V. Wymagania w zakresie higieny

Zabawki muszą być tak zaprojektowane i wyprodukowane, aby spełniały wymagania w zakresie higieny i czystości w celu uniknięcia ryzyka infekcji, zachorowania i zatrucia.

VI. Wymagania w zakresie radioaktywności

W zabawkach nie stosuje się materiałów o właściwościach promieniotwórczych.

Załącznik nr 3

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE INFORMACJI, INSTRUKCJI I OSTRZEŻEŃ ORAZ OPAKOWANIA ZABAWEK

1. Producent dołącza do zabawki informację o przeznaczeniu, która jest umieszczana na zabawce, etykiecie, ulotce lub opakowaniu.
2. Jeżeli zabawka nie jest przeznaczona, ze względu na bezpieczeństwo, dla dzieci do lat trzech — producent umieszcza na zabawce lub opakowaniu albo na etykiecie, lub dołączonej do zabawki ulotce, wyraźne i widoczne ostrzeżenie o treści: „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 36 miesięcy” lub „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 3 lat”. Łącznie z ostrzeżeniem zamieszcza się krótką informację o szczególnych ryzykach związanych z takim ograniczeniem.
3. Zamiast ostrzeżenia „Nieodpowiednie dla dzieci w wieku poniżej 3 lat” jest możliwe alternatywne zamieszczenie ostrzeżeń w formie znaku graficznego określonego w Polskiej Normie.
4. Producent dołącza do zabawki sformułowaną w języku polskim instrukcję jej używania, jeżeli wymaga tego wzgląd na ochronę życia lub zdrowia, niezależnie od umieszczenia ostrzeżeń i informacji określonych w odrębnych przepisach.
- 5.1. Producent jest zobowiązany dołączyć instrukcję użycia do: zjeżdżalni, huśtawek, trapezów, pierścieni, kół, lin i innych podobnych zabawek, w szczególności przeznaczonych do zawieszenia.
- 5.2. Instrukcja musi wskazywać prawidłowy sposób montażu zabawki oraz oznaczać jej części, które mogą stwarzać zagrożenie w razie wadliwego montażu. Instrukcja musi również zalecać przeprowadzenie okresowych kontroli i konserwacji podstawowych części zabawki i ostrzegać o możliwych następstwach niewykonania tych zaleceń.
6. Jeżeli zabawka jest przeznaczona do używania przez dzieci pod nadzorem osoby dorosłej, producent umieszcza na zabawce lub opakowaniu albo na etykiecie, lub dołączonej do zabawki ulotce wyraźną i widoczną informację o konieczności nadzoru osoby dorosłej podczas używania zabawki.
- 7.1. Producent zabawki, która stanowi miniaturę lub model urządzenia bądź sprzętu przeznaczonego dla dorosłych, musi na opakowaniu zabawki umieścić ostrzeżenie, że może ona być używana wyłącznie pod nadzorem osoby dorosłej.
- 7.2. Producent jest zobowiązany także dołączyć instrukcję użycia zabawki oraz zamieścić w niej ostrzeżenia o potrzebie zachowania środków ostrożności i uprzedzić o następstwach ich niezachowania, a także poinformować o konieczności przechowywania zabawki w miejscu niedostępnym dla małych dzieci.
- 8.1. Producent zabawki, której niezbędnym składnikiem są substancje lub materiały stwarzające niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, jest zobowiązany dołączyć do zabawki instrukcję używania zawierającą ostrzeżenie o tym niebezpieczeństwie oraz informację dotyczącą środków ostrożności niezbędnych do uniknięcia niebezpieczeństwa.
- 8.2. Producent musi także dołączyć do zabawki informację na temat pierwszej pomocy w razie wypadku spowodowanego użyciem zabawki oraz informację o konieczności przechowywania zabawki w miejscu niedostępnym dla małych dzieci.
9. Niezależnie od obowiązków określonych w pkt 8.1 i 8.2, producent zabawek z dziedziny chemii (w szczególności zestawów chemicznych, zestawów do wykonywania odcisków plastycznych, miniaturowych pracowni ceramicznych, zabawek do pokrywania przedmiotów emalią, zestawów fotograficznych) musi na opakowaniu zabawki umieścić informację, że jest ona przeznaczona wyłącznie dla dzieci w wieku powyżej określonej liczby lat, oraz ostrzeżenie, że może ona być używana wyłącznie pod nadzorem osoby dorosłej.
10. Producent łyżew, łyżworolek, wrotek i deskorolek, rowerów dzieciennych i innych podobnych produktów powinien dołączyć do zabawki instrukcję używania przypominającą o konieczności zachowania ostrożności oraz podkreślającą, że używanie zabawki wymaga specjalnych umiejętności. Producent musi także zalecić stosowanie odpowiedniego sprzętu ochronnego, np. kasku, rękawic, ochraniających na kolana i łokcie.
11. Producent zabawki przeznaczonej do używania w płytkiej wodzie oraz pod nadzorem osoby dorosłej musi dołączyć do zabawki ostrzeżenie, że może ona być używana jedynie na głębokości bezpiecznej dla dziecka oraz pod nadzorem osoby dorosłej.
12. Opakowania zabawek przeznaczonych dla dzieci, które nie ukończyły trzech lat, nie mogą posiadać elementów niebezpiecznych dla dziecka, w szczególności dających się odłączyć elementów metalowych.
13. Wykonane z tworzyw sztucznych torby, których rozmiar umożliwi dziecku założenie ich na głowę, muszą zawierać ostrzeżenie o zakazie udostępniania takich opakowań dzieciom do zabawy.